

Το δόγμα μηδενικής ανοχής

και
η εφαρμογή του
στην ελληνική
πραγματικότητα

Πάτρα
νοέμβριος, 2012

ΤΟ ΔΟΓΜΑ ΤΗΣ ΜΗΔΕΝΙΚΗΣ ΑΝΟΧΗΣ

Το δόγμα της μηδενικής ανοχής είναι μια υψηλού προφίλ στρατηγική της κυριαρχίας, που θέλει να δημιουργήσει μια νέα αίσθηση στον πολίτη σε σχέση με την ασφάλεια, που προωθεί την μέγιστη δυνατή επιβολή της αστυνόμευσης στους δρόμους και προϋποθέτει τους αστυνόμους να κυνηγούν μέχρι και τις μικρότερες παραβάσεις. Πρώτη φορά εφαρμόστηκε στη Νέα Υόρκη από τον τότε δήμαρχο Rudolph Giuliani, ως αναδιοργάνωση του έργου αστυνόμευσης, μαζί με τον υπεύθυνο της ασφάλειας του μετρό William Bratton¹, ο οποίος προήχθη αργότερα σε αρχηγό της δημοτικής αστυνομίας. Εκτός από τη Νέα Υόρκη, έχει εφαρμοστεί από τις μεγαλύτερες μητροπόλεις του δυτικού κόσμου (Λονδίνο, Παρίσι, πόλη του Μεξικού, Βαρκελώνη κλπ) μέχρι και σε μικρότερες. Ο διαφορετικός τρόπος με τον οποίο εφαρμόστηκε σε κάθε περίπτωση δείχνει πως το δόγμα της μηδενικής ανοχής δεν είναι ένα προσχεδιασμένο σύνολο κανόνων και νόμων, ούτε ένα ισιμεντοποιημένο μοντέλο που εφαρμόζεται αυτούσιο σε κάθε περίπτωση. Στοιχείει στην αντιμετώπιση των κοινωνικών κραδασμών που προκύπτουν από τη φτώχεια μέσω της εγκληματοποίησης της εξαθλίωσης και της επανανοσηματοδότησης της δημόσιας τάξης. Αυτό που είναι ίδιο όμως σε κάθε περίπτωση είναι η προσπάθεια της κυριαρχίας για δημιουργία μιας νέας σχέσης πολίτη και εξουσίας, ενός νέου κοινωνικού συμβολαίου με βάση την ασφάλεια. Αλλά ας δούμε πρώτα βήμα - βήμα πώς προέκυψε η ανάγκη χάραξης μιας νέας στρατηγικής αστυνόμευσης.

¹ Με τους εν λόγω κυρίους συναντήθηκε και ο Δένδιας πρόσφατα, για να εισάγει στην ελληνική πραγματικότητα την έννοια της μηδενικής ανοχής. Συγκεκριμένα ο Bratton ήταν αναμορφωτής της αστυνομίας του Los Angeles μετά την εξέγερση το 1992, εφάρμοσε τη μηδενική ανοχή στη Νέα Υόρκη, τον κάλεσε η βρετανική κυβέρνηση ως σύμβουλο για τον έλεγχο της εξέγερσης στην Αγγλία το καλοκαίρι 2011. Μαζί με τον Giuliani είναι οι αρχιερείς παγκόσμια του δόγματος της μηδενικής ανοχής.

ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Ο νεοφιλελευθερισμός είναι η πολιτική ιδεολογία που συνόδευσε την αναδιάρθρωση του κεφαλαίου και του τρόπου παραγωγής και τη διεθνοποίηση των αγορών. Ήρθε μετά την ήττα των κινημάτων του '60 και του '70 για το ξεπέρασμα της κρίσης και την αύξηση της κερδοφορίας του κεφαλαίου στις πλάτες των εργαζομένων. Είναι μια αντίληψη που πλέον έχει εξαπλωθεί σε όλα τα καπιταλιστικά κράτη και σύμφωνα με τη θεωρία της “ο καθένας παίρνει αυτό που του αξίζει σε μια κοινωνία θεωρητικά ίσων ευκαιριών”. Πολύ απλά το κάθε άτομο είναι υπεύθυνο για την ατομική του πορεία και ανέλιξη μέσα στο κοινωνικό σύστημα. Αν είσαι αρκετά καλός θα μπορέσεις να βρεις την άκρη και να μη χαθείς. Αν είσαι πολύ εργατικός θα μπορέσεις να ανέβεις στην ιεραρχία της δουλειάς σου και να έχεις τις αντίστοιχες απολαβές. Αντίστοιχα, αν δεν τα καταφέρεις και χρεοκοπήσεις, θα είναι πάλι δικό σου το φταίξιμο, διότι είτε δεν ήσουν αρκετά καλός ή έξυπνος είτε δεν προσπάθησες αρκετά. Οι ίδιες οι τάξεις και ο ρόλος τους στη διαμόρφωση των κοινωνικών σχέσεων μπαίνουν στο περιθώριο. Πλέον οι άνθρωποι δεν διαχωρίζονται με βάση το πόσο φτωχοί ή πλούσιοι είναι αλλά με βάση το αν είναι ικανοί ή ανίκανοι, πετυχημένοι ή αποτυχημένοι. Ο νεοφιλελευθερισμός δεν αναγνωρίζει κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, παρά μόνο άτομα μέσα σε έναν κοινωνικό ιστό που αγωνίζονται και ανταγωνίζονται για το προσωπικό τους συμφέρον.

Στόχος του νεοφιλελευθερισμού είναι μια ριζική αλλαγή στο ρόλο του κράτους και άρα στο πώς αντιλαμβάνεται τις σχέσεις του με τους πολίτες. Από εκεί που γινόταν λόγος για ένα κράτος κοινωνικής πρόνοιας² που θα υποστήριζε αδύναμες κοινωνικές ομάδες όπως οι άποροι, οι άστεγοι, οι ανύπαντρες μητέρες, οι άνεργοι, οι τοξικοεξαρτημένοι κλπ, τώρα το κράτος απαρνείται κάθε έννοια ευθύνης απέναντί τους και μετατοπίζει την ευθύνη στο υποκείμενο: το άτομο φταίει που είναι φτωχό, που δεν έχει σπίτι, που έκανε παιδί με το λάθος άτομο, που δε βρίσκει δουλειά, που ξεκίνησε τα ναρκωτικά. Δεν προτίθεται, λοιπόν, να σπαταλήσει πόρους για τη στήριξη τους προτιμώντας να τους θεωρεί κοινωνικά παράσιτα και υποπροϊόντα. Καταργείται επίσης, σταδιακά, και κάθε έννοια δημοσίου αγαθού. Η εκπαίδευση, η υγεία, η ασφάλιση, η ίδια η παραγωγή, ιδιωτικοποιούνται και ρίχνονται στην ελεύθερη αγορά όπου τα πάντα αγοράζονται και πουλιούνται και ορίζονται από την προσφορά και τη ζήτηση στη βάση του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Ο νέος ρόλος που επιλέγει το κράτος σε όλο αυτό το νεοφιλελεύθερο οικοδόμημα είναι αυτός του κράτους ασφάλειας. Το μόνο που μπορεί και θέλει να κάνει το κράτος είναι να εξασφαλίσει τις καλύτερες δυνατές συνθήκες ώστε να μπορούν οι ευυπόληπτοι πολίτες να εργάζονται σκληρά για την κοινωνική και οικονομική τους ανέλιξη. Επίσης πρέπει να μπορεί να δημιουργήσει μια στιβαρή εικόνα προς τα έξω ώστε να δείξει ότι καμία παρέκκλιση από τις γραμμές και τα πρότυπα συμπεριφοράς που θέτει αυτό δεν είναι αποδεκτή.

Η στρατηγική αυτή του κράτους έχει αναπόφευκτες συνέπειες. Ξεπροβάλλουν χειρίστες συνθήκες εργασίας, φτώχεια, ανεργία, εξαθλίωση και εντείνονται οι ήδη υπάρχουσες ανισότητες και αποκλεισμοί. Έτσι, δημιουργούνται κοινωνικά σύνολα που το κράτος πρέπει να διαχειριστεί, διότι εν δυνάμει μπορούν να υπονομεύσουν την κοινωνική ειρήνη και

την καπιταλιστική ομαλότητα μιας αποστειρωμένης κοινωνίας όπου ο καθένας θα ζει για να εργάζεται και να καταναλώνει. Οι στρατιές αυτές των αποκλεισμένων ανθρώπων (μετανάστες χωρίς χαρτιά, πόρνες, τοξικοεξαρτημένοι, μικροπαραβάτες, μετανάστες δεύτερης γενιάς κλπ) πρέπει να τεθούν στο περιθώριο, να απομονωθούν, να εποπτευθούν και εν τέλει να ελεγχθούν έτσι ώστε να διασφαλιστεί η πειθαρχηση και η εκμετάλλευσή τους. Σε αυτή την απόπειρά του, το κράτος, χρειάζεται μία στιβαρή στρατηγική που θα προσπαθήσει να τα πραγματοποιήσει όλα αυτά. Έτσι, επιλέγει το δόγμα της μηδενικής ανοχής.

2 Στο σημείο αυτό δεν αγιοποιούμε σε καμία περίπτωση το κράτος πρόνοιας. Αναγνωρίζουμε ότι ήταν η απάντηση των αφεντικών στους ταξικούς αγώνες του μεσοπολέμου και μια προσπάθειά τους να ξεπεράσουν την οικονομική κρίση που τους ταλάνιζε. Στα χαρακτηριστικά του περιλαμβάνονταν ο κρατικός παρεμβατισμός στη ρύθμιση των αγορών, κρατικοποίηση μεγάλου ποσοστού των επιχειρήσεων και διασφάλιση κάποιων δημόσιων αγαθών όπως εκπαίδευση, υγεία, ασφάλιση.

ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΝΑΝΤΙΑ στη ΦΤΩΧΕΙΑ

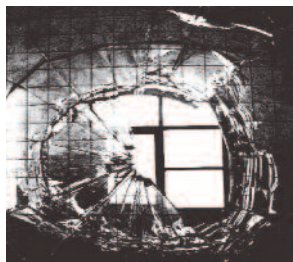
"Στη Νέα Υόρκη ξέρουμε πού βρίσκεται ο εχθρός: σε όλους αυτούς τους άστεγους που καθαρίζουν παρμπρίζ αυτοκινήτων στα φανάρια, στα μικρά βαποράκια ναρκωτικών, στις πόρνες, στους ζητιάνους, στους αλήτες και στους δημιουργούς γκράφιτι."

William Bratton

Η έννοια της μηδενικής ανοχής είχε ήδη αρχίσει να χρησιμοποιείται από τη δεκαετία του '80 στις ΗΠΑ από τους ίδιους κύκλους, ινστιτούτα και ιεροκήρυκες του νεοφιλελευθερισμού που τότε υποστήριζαν τον Ρήγκαν. Βέβαια, από τον "πόλεμο ενάντια στο έγκλημα" και τη "μηδενική ανοχή στα ναρκωτικά" πέρασαν χρόνια για να συγκροτηθεί η μηδενική ανοχή σαν δόγμα ασφάλειας και να διεθνοποιηθεί. Χρόνια κατά τα οποία μετά την κατάρρευση του ανατολικού μπλοκ οι ΗΠΑ ανακηρύχθηκαν ως μοναδική υπερδύναμη του πλανήτη και ο νεοφιλεύθερος καπιταλισμός σαν η μοναδική κατεύθυνση που μπορεί να βαδίσει η οικονομία. Αυτή η συγκρότηση έγινε κατά την άμεση εφαρμογή του δόγματος της μηδενικής ανοχής τη δεκαετία του '90 στη Νέα Υόρκη από τους προαναφερθέντες Giuliani και Bratton. Αλλά ας δούμε το υπόβαθρό του στην αστυνόμευση.

ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ της ΕΝΝΟΙΑΣ της ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

Το 1982 οι James Willson και George Kelling δημοσίευσαν το άρθρο "Σπαμένα Τζάμια, αστυνόμευση και ασφάλεια στις γειτονιές". Εκεί, χρησιμοποιώντας

ένα αμφιβόλου αξιοπιστίας πείραμα του Zimbardo³, ισχυρίζονται ότι "η αταξία και το έγκλημα είναι αναπόσπαστα δεμένα μεταξύ τους, με ένα είδος εξελικτικής διαδοχής".

Τι εννοούν εδώ οι ειδικοί της δημόσιας τάξης;

Πλέον έχει σημασία μόνο η παραβατική πράξη, σαν απείθεια (ακόμα και ως προς άγραφους κανόνες) ενώ τα κίνητρα και οι ευρύτερες συνθήκες, ουσιαστικά το γιατί έγινε, δεν έχουν πια σημασία. Αυτό ξεπερνά ταξικές αντιθέσεις και ο δρόμος από την απείθεια στο έγκλημα είναι μια de facto εξελικτική γραμμή.

Οι χώροι που εκδηλώνονται μικρές καθημερινές αταξίες θεωρούνται εύφορο περιβάλλον για την ανάπτυξη υψηλού τύπου εγκληματικών συμπεριφορών. Π.χ στις περιοχές που τα παιδιά παίζουν ποδόσφαιρο, εκεί που δεν επιτρέπεται είναι πιθανό να εξελιχθεί μια ληστεία τράπεζας.

Στο ίδιο άρθρο αναπτύσσεται η πεποίθηση ότι αυτό που ουσιαστικά φοβίζει τον πολίτη δεν είναι η υψηλού τύπου εγκληματικότητα (ληστείες, δολοφονίες) που δεν συναντά στην καθημερινότητά του αλλά η εικόνα και η αίσθηση της αταξίας στην γειτονιά του και στον δρόμο του προς τη δουλειά ή την κατανάλωση. Το πρόβλημα του πολίτη έγκειται πολύ περισσότερο σε συμπεριφορές, όπως η επαιτεία και τα γκράφτι στους τοίχους, επειδή σαν εικόνα δείχνουν την απουσία κρατικού ελέγχου.

Σε αυτήν την κατεύθυνση, ο ρόλος της αστυνομίας δεν είναι να συλλαμβάνει τον παραβάτη αφού τελέσει μια αξιόποινη πράξη ή να λειτουργεί μόνο σαν προληπτικός μηχανισμός ελέγχου για την πειθάρχηση σε συγκεκριμένους νόμους αλλά να διαφυλάττει την εικόνα της δημόσιας τάξης, ενός αποστειρωμένου περιβάλλοντος και μιας αίσθησης εύρυθμης λειτουργίας των πάντων. Στο στόχαστρό της βρίσκεται η μικροπαραβατικότητα και μη ποινικά κολάσιμες συμπεριφορές που δεν ακολουθούν τους άγραφους κανόνες της εκάστοτε γειτονιάς. Συγκεκριμένες φιγούρες εγκληματοποιούνται. «Απειθαρχοί, θορυβώδεις και απρόβλεπτοι» άνθρωποι την απασχολούν. Τα πιο φτωχά στρώματα κατηγοριοποιούνται, τους δίνονται στερεότυπες «αντικοινωνικές» ιδιότητες και τίθενται κάτω από το άγρυπνο μάτι της αστυνομίας με τη συνεχή απειλή της βίας της στον ορίζοντα.

3 Εν έτει 1969 με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής να βρίσκονται σε αναβρασμό (συνεχείς εξεγέρσεις αφροαμερικάνων, συγκρότηση μαύρων πάνθηρων, ισχυροποίηση του "movement") ο ψυχολόγος του Stanford, Philip Zimbardo πραγματοποίησε το εξής πείραμα: πήρε δύο πανομοιότυπα αυτοκίνητα χωρίς πινακίδες και τοποθέτησε το ένα σε μια γειτονιά φτωχών αφροαμερικάνων και το άλλο σε μια γειτονιά πλούσιων λευκών. Στην πρώτη περίπτωση, το αυτοκίνητο δέχτηκε την επίθεση βανδάλων μέσα σε λίγα λεπτά από την εγκατάλειψή του. Το άλλο αυτοκίνητο έμεινε για περισσότερο από μια εβδομάδα ανέγγιχτο. Τότε ο Zimbardo πήρε μια βαριά και το χτύπησε σε κάποια σημεία. Μέσα σε λίγες ώρες το αυτοκίνητο είχε γυρίσει ανάποδα και είχε καταστραφεί ολοσχερώς. Μέσα από αυτό το πείραμα αναπτύχθηκε η θεωρία του σπασμένου τζαμιού. Αν σπάσει ένα τζάμι σε ένα κτίριο και δεν επισκευαστεί, σύντομα όλα τα τζάμια του κτιρίου θα είναι σπασμένα. Ένα σπασμένο τζάμι που δεν επισκευάζεται είναι σημάδι ότι κανείς δεν ενδιαφέρεται και δεν κοστίζει τίποτα να σπάσουν και τα υπόλοιπα.

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ και ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ της ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

“Όσον αφορά το σχεδιασμό μας, προχωρούμε στην αναδιάρθρωση της Ελληνικής Αστυνομίας, η οποία δεν είναι δυνατόν να πορεύεται με οργανόγραμμα και επιχειρησιακό μοντέλο των περασμένων δεκαετιών. Προχωρούμε επίσης στον καλύτερο εξοπλισμό των μονάδων που έρχονται αντιμέτωπες με το οργανωμένο έγκλημα, όπως και στην αριθμητική ενίσχυση των αστυνομικών δυνάμεων που βρίσκονται στο δρόμο. Αλλά κυρίως θα συνεχίσουμε να στέλνουμε το μήνυμα ότι η Ελλάδα δεν είναι “ξέφραγο αμπέλι” (Ν. Δένδιας, υπουργός προ.πο)

Το “να ρίξουμε τους αστυνομικούς στον δρόμο και να επιδιώκουν οι ίδιοι την άμεση εμπλοκή με το έγκλημα” (Bratton) δεν είναι τόσο απλό όσο ακούγεται. Έχει ως προαπαιτούμενο τη ριζική αλλαγή του γραφειοκρατικού μοντέλου οργάνωσης και της διοικητικής δομής της αστυνομίας. Κατά την εφαρμογή του δόγματος της μηδενικής ανοχής στη Νέα Υόρκη, αυτή η αναδιάρθρωση της αστυνομίας συνδέθηκε άμεσα με μια νέα αντίληψη για την στατιστική – λογιστική της ασφάλειας που ονομάστηκε “COMPSTAT”⁴. Τα αποτελέσματα της καταπολέμησης του εγκλήματος δημοσιοποιούνται με τη μορφή πινάκων, στατιστικών, ποσοστών, γραφημάτων, χαρτών με σκοπό την εσωτερική αξιολόγηση της αστυνομικής δομής (από τον “καπελάκια” στο δρόμο μέχρι τον εκάστοτε διευθυντή) και τη βελτίωση της δημόσιας εικόνας της, κάτι που θυμίζει περισσότερο διαφημιστικές καμπάνιες.

⁴ COMPSTAT, (COMputer STATistics): Είναι ένα μηχανοργανωμένο στατιστικό κεντρικό σύστημα που οργανώνεται με βάση συγκεκριμένες και ακριβείς πληροφορίες, οι οποίες ανανεώνονται διαρκώς και εντοπίζονται γεωγραφικά με βάση τις καταγγελίες που γίνονται σε κάθε περιοχή.

Η νέα δομή που παίρνει η αστυνομία θυμίζει πολύ αυτή μιας καπιταλιστικής επιχείρησης, δηλαδή είναι οργανωμένη με βάση την προσφορά και τη ζήτηση. Τη ζήτηση αποτελούν οι καταγγελίες, την προσφορά οι επεμβάσεις της αστυνομίας και οι συλλήψεις και κέρδος είναι η πτώση των δεικτών του εγκλήματος. Για να μπορεί να ανταπεξέλθει σωστά στις απαιτήσεις της ζήτησης, η αστυνομία πρέπει να έχει μια καλά δομημένη ιεραρχία. Ο κάθε ιεραρχικά ανώτερος θέτει ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους στους υφιστάμενούς του οι οποίοι και του είναι υπόλογοι. Ο διοικητικά ανώτερος στην κορυφή της πυραμίδας αυτής παρακολουθώντας την ειδησεογραφία του εγκλήματος μπορεί να παρεμβαίνει και να ελέγχει τα κατώτερα στρώματα. Με αυτόν τον τρόπο μεταφέρονται πιέσεις σε όλες τις βαθμίδες και καθιστούν το ίδιο το εσωτερικό της πυραμίδας διαφανές. Ταυτόχρονα, πληροφορίες και εμπειρίες του δρόμου ανεβαίνουν «από κάτω προς τα πάνω» με μια επιβεβλημένη ροή για συνεχή ανατροφοδότηση της διαδικασίας.

Σε ένα επόμενο βήμα, η αστυνομία επιστρατεύει νέα τεχνολογικά μέσα και επισημονικές τεχνικές για την βελτίωση τόσο της αποτελεσματικότητας, όσο και της δημόσιας εικόνας της. Πιο εξελιγμένες κάμερες και συστήματα παρακολούθησης, αναλύσεις DNA, λογισμικά αναγνώρισης υπόπτων από φωτογραφίες, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και καρτέλες, υποκλοπές τηλεφώνων, συλλογές βιομετρικών δεδομένων βρίσκονται στην υπηρεσία της αστυνομίας για την παρακολούθηση, κατηγοριοποίηση και έλεγχο ολόκληρων κομματιών της κοινωνίας που θεωρούνται εν δυνάμει παραβατικά. Το ζήτημα δεν είναι, δηλαδή, η ποινική αντιμετώπιση των παραβατών αλλά η αστυνομική τους διαχείριση, η καταγραφή τους και εν τέλει η ενσωμάτωσή τους στο σύστημα:

«Μερικοί λένε ότι η μηδενική ανοχή δεν δουλεύει, γιατί πολλοί κατηγορούμενοι δεν πατάνε στις δίκες τους στα πταισματοδικεία. Έ, αυτό δεν μας ενδιαφέρει. Εκείνο που έχει σημασία είναι ότι τους εισάγουμε στο σύστημα! Φτιάχνουμε μια βάση δεδομένων»

Λοχίας MacLhinney
της αστυνομίας της Βαλτιμόρης

ο ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ της ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

“Στόχος μας είναι η Ελληνική Αστυνομία να βρίσκεται δίπλα στον πολίτη, να έχει φιλικές σχέσεις μαζί του και να αποκατασταθεί το κλονισμένο αίσθημα ασφάλειας. Γι’ αυτό επαναφέραμε τον θεσμό του "Αστυνομικού της γειτονιάς", ο οποίος θα έχει προσωπική επαφή με τον πολίτη” (Ν. Δένδιας, υπουργός προ.πο)

Η θεσμοθέτηση του αστυνόμου της γειτονιάς στοχεύει στην εξομάλυνση της εικόνας της αστυνομίας στους πολίτες αλλά κυρίως την ενίσχυση της αίσθησης της παρουσίας του κράτους δίπλα στον πολίτη. Δεν έχει σημασία, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει στις οδηγίες του ο Δένδιας, εάν εν τέλει θα μειωθεί η εγκληματικότητα, αλλά κατά πόσο ο πολίτης θα έχει την αίσθηση ότι το κράτος μπορεί να είναι δίπλα του σε κάθε του πρόβλημα: «Κυρίες και κύριοι, θέλω να σας πω την απόλυτη αλήθεια. Από μόνη της η παρουσία σας δεν φτάνει, όμως μπορείτε να κάνετε μία απίστευτη μεγάλη διαφορά. Καταρχήν, μπορείτε εσείς, ο καθένας από εσάς ξεχωριστά να δώσει στον Έλληνα πολίτη την εντύπωση, την αίσθηση, που είναι τόσο απαραίτητη, ότι το κράτος είναι δίπλα του. Ότι υπάρχει κράτος που είναι δίπλα του να τον βοηθήσει στην ώρα της ανάγκης του. Όπως κι αν ορίζεται αυτή η ανάγκη. Να είστε το φιλικό, το ανθρώπινο πρόσωπο της Ελληνικής Αστυνομίας.»

Αλλά γιατί επιλέγεται ο θεσμός του αστυνόμου της γειτονιάς; Σαν εικόνα είναι πιο προσβάσιμο για την επαφή με τους πολίτες. Στη βάση του, αυτό θέλει να κάνει. Να εξωραϊστεί η εικόνα της αστυνομίας (ως τιμωρός) και να πάρει μια πιο ‘κοντινή στον πολίτη’ εικόνα.

«Παρίσταται στις συγκεντρώσεις ή στις συνελεύσεις τοπικών φορέων και κατοίκων, όπου συζητούνται θέματα ασφάλειας και προστασίας των πολιτών». Υπάρχει μια λογική συγχρονισμού της αστυνομίας με αντιδραστικές κινήσεις κατοίκων (π.χ. Αγ. Παντελεήμονας).

Μάλιστα, η επιλογή του αστυνόμου της γειτονιάς να είναι πεζός είναι συγκεκριμένη. Ο καθένας μπορεί να πλησιάσει πιο εύκολα έναν πεζό αστυνομικό, παρά ένα περιπολικό, γιατί τότε χαρακτηρίζεται κατευθείαν ρουφιάνος.

Είναι κομμάτι της στρατηγικής η εικόνα της ‘φιλικής προς τον νομιμόφρων πολίτη’ αστυνομίας να πηγαίνει χέρι – χέρι με την μιλιταριστικού τύπου αστυνομία – τιμωρό. Χαρακτηριστικά, τα πρώτα σώματα αστυνόμων της γειτονιάς θα λειτουργήσουν στις περιοχές που έχει εφαρμοστεί ο Ξένιος Δίας.

Για να λειτουργήσει όμως η αστυνόμευση για την ασφάλεια θα κινηθούν και μεγάλα ποσά χρημάτων⁵. Θα χρησιμοποιηθούν τόσο για την αναδιάρθρωση της αστυνομίας όσο και για την τόνωση της εικόνας της μέσω διαφημιστικών καμπάνιων (π.χ. φυλλάδιο σχετικά με την αναγκαιότητα του αστυνόμου της γειτονιάς, ρεπορτάζ για την ομάδα ΔΙΑΣ κλπ)

Ακόμα, όσο οι κανόνες αυξάνονται τόσο αυξάνονται και οι παραβάτες. Έτσι, οι άνθρωποι που εμπλέκονται με ποινικές διώξεις μεγαλώνουν σε αριθμό. Αυτό σημαίνει μεταξύ άλλων παράβολα στα δικαστήρια και άρα λεφτά που πηγαίνουν στο κράτος.

Ένα άλλο σημείο πάνω στο οποίο στήνεται η κίνηση μεγάλων ποσών είναι η αύξηση του αισθήματος του φόβου του πολίτη. Εκεί οι εταιρείες σεκιούριτι φαντάζουν αναγκαίες αλλά και τα συστήματα ασφαλείας απαραίτητα (π.χ. αγορά του ελληνικού δημοσίου του συστήματος ελέγχου C4I από την SAIC Science Application International Corporation).

Φυσικά σε όλα αυτά δεν λείπει η λογική της ανάπλασης των κακόφημων περιοχών. Από σημεία με υψηλό δείκτη εγκληματικότητας μετατρέπονται σε ανανεωμένες αλλά αποστειρωμένες ζώνες κατανάλωσης, και αυτό σίγουρα όλοι ξέρουμε τι σημαίνει για την κίνηση του χρήματος.

⁵ Χαρακτηριστικά, στη Νέα Υόρκη, μέσα σε 5 χρόνια η πόλη αύξησε κατά 40% τον αστυνομικό προϋπολογισμό της, μετά την εφαρμογή του δόγματος της μηδενικής ανοχής.

ΑΠΟ ΤΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

“Η ουσία του ρόλου της αστυνομίας στη διατήρηση της τάξης είναι η ενίσχυση των ανεπίσημων μηχανισμών ελέγχου της ίδιας της κοινότητας. Η αστυνομία δεν μπορεί, τουλάχιστον χωρίς να καταφύγει σε ειδικά μέσα, να αποτελέσει υποκατάστατο αυτού του ανεπίσημου ελέγχου. Από την άλλη, για να ενισχύσει αυτές τις φυσικές δυνάμεις η αστυνομία πρέπει να τις συμπεριλάβει κατά κάποιον τρόπο στη δράση της. Και ακριβώς εδώ βρίσκεται το πρόβλημα...”

james wilson, george kelling

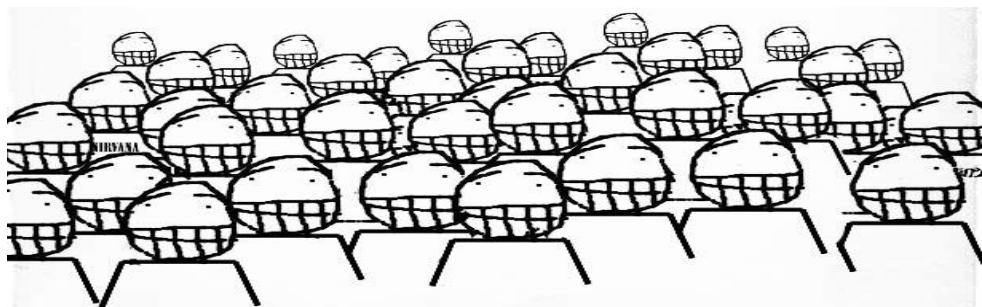
Στο σύγχρονο καπιταλισμό, με την κοινωνία κατακερματισμένη και φιλελεύθερα αλλοτριωμένη, οι άνθρωποι έχουν την δυνατότητα να εκφράσουν ένα φαινομενικά άπειρο πλήθος αντιλήψεων, συμπεριφορών και χειρονομιών. Αρκεί, βέβαια, να εκφράζουν την παραδοχή της ορθότητας αυτού του κόσμου. Ενός κόσμου όπου οι αρχές της ιδιοκτησίας, της ασφάλειας, της ευταξίας υπαγορεύονται σε κυρίαρχες αξίες, απαραίτητες για την ευρυθμία και αναπαραγωγή της υπάρχουσας τάξης πραγμάτων. Οι υπήκοοι με εσωτερικευμένες της κυρίαρχες αξίες είναι έτοιμοι να εξουσιάσουν και να εξουσιαστούν σε ένα περιβάλλον ανελέητου ανταγωνισμού. Όσοι/ες είναι φορείς παρεκκλίνουσων συμπεριφορών και έμπρακτων αρνήσεων, ως προς την κυρίαρχη πραγματικότητα, θα δυσφημιστούν, θα τσακιστούν και θα απομονωθούν. Και όχι μόνο αυτά, θα πρέπει να εξοριστούν, σαν συμπεριφορές, από την σφαίρα του κατανοητού και του δυνατού, να γίνουν αντικείμενο ψυχοπαθολογικής ανάλυσης. Η ροπή προς το έγκλημα και η παραβατικότητα θα μπορούσε να είναι εγγεγραμμένες στο DNA ή να οφείλονται στην ελλατωματική ανάπτυξη του Εγώ ή του Υπερεγώ ή και ακόμα σε νευρολογικά αίτια.

Η μαγεία της μηδενικής ανοχής βρίσκεται ακριβώς στη ρητορική της. Ο λόγος της αναπτύσσει ένα εμπόλεμο κλίμα χρησιμοποιώντας όρους απολύτου πολέμου. Οι “εθνικές μάχες” διαδέχονται η μία την άλλη, ορίζοντας ως εχθρούς τα υποκείμενα και τις καταστάσεις που είναι στο στόχαστρο των καθεστωτικών σχεδιασμών για την αντιμετώπιση των εκάστοτε προβλημάτων. Από τις εστίες ανομίας και την ρατσιστική βία ως τις οροθετικές πόρνες και τους μετανάστες χωρίς χαρτιά, από τους ταραξίες των διαδηλώσεων και το παρεμπόριο ως το Ζεφύρι και τις μαθητικές καταλήψεις, τα ζητήματα προβληματικοποιούνται και αντιμετωπίζονται ως κοινωνικές απειλές που χρήζουν αστυνομικοστρατιωτικής διαχείρισης.

Η αντίληψη ενός κοινού εχθρού λειτουργεί συνεκτικά ως προς τον κατακερματισμένο κοινωνικό ιστό, ενοποιεί και χτίζει στερεότυπα, αντιλήψεις, σκέψεις που αναπαράγονται, αποσπά συναίνεση και πάει ένα βήμα παραπέρα.

Τα σαλπίσματα του πολέμου σημαίνουν το τέλος της ουδετερότητας και την αναγκαιότητα καθολικής υποστήριξης, και με κινήσεις άμεσης συμμετοχής, στους σχεδιασμούς των κρατικών μηχανισμών για τις επικείμενες μάχες. Οι ευθύνες βαραίνουν τους πάντες αλλά είναι στο χέρι του καθενός να αναλάβει ενεργό ρόλο στον πόλεμο για την ανάκτηση και αποκατάσταση της νομιμότητας. Να έχεις τα μάτια και τα αυτιά σου ανοιχτά για να καταγγέλεις ύποπτες δραστηριότητες και κινήσεις, να είσαι σε ανοιχτή γραμμή με την αστυνομία για να αναφέρεις τα προβλήματα και τις ανάγκες σου και να την βοηθάς όποτε σου ζητήσει, να είσαι έτοιμος να διαφυλάξεις το νόμο και την τάξη, είτε μόνος σου οπουδήποτε κι αν βρίσκεσαι είτε στελεχώνοντας εθελοντικά σώματα πολιτών για την αστυνόμευση των γειτονιών. Οι νέες υποχρεώσεις των πολιτών αναγορεύονται σε ύψιστα καθήκοντα με την επιβράβευση ή την τιμωρία να ακολουθούν τις επιλογές σου.

Είπαμε η ρητορική της μηδενικής ανοχής είναι μαγευτική. Μαγευτική όχι μόνο λόγω της πολεμικής της διάστασης αλλά και της ευελιξίας ενσωμάτωσης που έχει στον κυρίαρχο λόγο για κάθε ζήτημα. Έτσι έρχεται να υπαγορεύσει την αναγκαιότητα κρατικού ελέγχου σε κάθε πτυχή της καθημερινότητας. Ο Τόνυ Μπλέρ για να βελτιώσει τα στάνταρ της βρετανικής εκπαίδευσης αποφάσισε να χτυπήσει κατευθείαν τους αδύναμους και τους αναποδοτικούς, μιλώντας για μηδενική ανοχή στην αποτυχία. Αναδιάρθρωσε τις λειτουργίες των σχολικών ιδρυμάτων ώστε να θυμίζουν περισσότερο καπιταλιστικές εταιρίες σε ανταγωνισμό. Ας αναλογιστούμε τις επιπτώσεις που έχει η μηδενική ανοχή στην παραβατικότητα στον τομέα της γεωργικής παραγωγής. Οι παραδοσιακοί σπόροι είναι παράνομοι ακριβώς λόγω της έλλειψης κρατικής πιστοποίησης και η άμεση συνέπεια εφαρμογής της θα είναι η εξαφάνιση παραδοσιακών ποικιλιών και η καθολική εξάρτηση των αγροτών από τις πολυεθνικές εταιρίες.

η “ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ”

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

ΧΑΡΤΟΤΡΑΦΗΣΗ των ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Να ξεκινήσουμε το κομμάτι που αφορά την ελληνική περίπτωση, πράγματα που βλέπουμε ήδη, άλλα που θα δούμε και το νόημα όλων αυτών με κάποιες βασικές παραδοχές. Βρισκόμαστε μπροστά στη σοβαρότερη και πιο συγκροτημένη προσπάθεια της κυριαρχίας να επαναρρυθμίσει την παραγωγή και λειτουργία των κοινωνικών σχέσεων στον ελλαδικό χώρο, τουλάχιστον τις τελευταίες δεκαετίες. Από την άλλη, κάθε τέτοια τομή / επιλογή πρέπει να τοποθετείται μέσα στο ιστορικό της πλαίσιο, στον χρόνο και τον τόπο που πραγματοποιείται. Και αυτό γιατί είναι όλο το φάσμα των ήδη διαμορφωμένων σχέσεων, συσχετισμών, αντιλήψεων και φαντασιακών που επικαθορίζει σε κάθε περίπτωση τις μορφές που μπορεί να λάβει μια τέτοια επιλογή. Στο εδώ και τώρα λοιπόν που μιλάμε, είναι σαφές πως η εφαρμογή του δόγματος μηδενικής ανοχής στην Ελλάδα δεν μπορεί παρά να πηγάζει από τη χαρτογράφηση όλων των δυναμικών που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στην κοινωνία, την αξιολόγησή τους και εν τέλει την πάταξη, αναδιαμόρφωση ή ενσωμάτωσή τους, ανάλογα με την κάθε περίπτωση.

Βρισκόμαστε μέσα σε μια διαρκή καπιταλιστική κρίση, στην οποία η “ελληνική περίπτωση” έχει με κάθε τρόπο βαρύνουσα σημασία. Και αυτό μπορεί να το αντιληφθεί κάποιος από διάφορες εκφράσεις, τειτριμμένες αλλά και αληθείς, που υπάρχουν στο δημόσιο λόγο. Από τη μία, το γεγονός πως όλα τα μάτια του κόσμου είναι στραμμένα εδώ. Από την άλλη, η πρόσφατη διακήρυξη σε κάθε ξένο επίτροπο, επενδυτή, πολιτικό, κ.λπ πως η Ελλάδα δεν είναι “ξέφραγο αμπέλι”. Και τέλος, μια χιλιοειπωμένη διαπίστωση ότι εδώ, όλα έρχονται 20 χρόνια αργότερα, ότι ακόμη και ο καπιταλισμός μάς παρουσιάζεται σαν καθυστερημένος σε σύγκριση με ευρωπαϊκές χώρες.

Ξεκινώντας τη δική μας ανάλυση για το ποιο είναι το υπόβαθρο της ελληνικής κοινωνίας, θα πρέπει να δούμε ποιο είναι το κράτος-ρυθμιστής και πως αναδιαμορφώνεται μέσα στα χρόνια. Από τη γέννησή του, το ελληνικό κράτος είναι ένα μίγμα δυτικών επιλογών / καπιταλιστικών αλλαγών μέσα σε ένα βαθιά μη δυτικό κοινωνικό περιβάλλον.

Ουσιαστικά, το ελληνικό κράτος δεν μπόρεσε ποτέ ακριβώς να ρυθμίσει το ίδιο στο εσωτερικό του τα δικά του ζητήματα, προσπαθώντας πάντοτε να βασίσει την κατασκευή της συναίνεσης με ένα μίγμα εθνικισμού και παροχών. Το τελευταίο είναι και αυτό που έθρεψε σε μεγάλο βαθμό και το περιβάλλον μέσα στο οποίο ασκείται η πολιτική στην Ελλάδα. Η έκφραση “που είναι το κράτος” αντανakλά τη σχέση πολίτη - κράτους, τουλάχιστον στη μεταπολιτευτική της μορφή. Ένα κράτος που παρέχει τα πάντα, έχοντας δομήσει μια πελατειακή / δουλκή σχέση με τους πολίτες. Από τους κοτζαμπάσηδες μέχρι τους διορισμούς από τον εκάστοτε βουλευτή, από τις παροχές σε προνομιακά κοινωνικά κομμάτια μετά την επανάσταση του '21 έως το βαθύ Πασοκ της λαϊκής εξουσίας, η σχέση κράτους - κοινωνίας εδώ πάντα εξέφραζε μια διαλεκτική σχέση μιμητισμού. Τούτο δε συνέβη από κάποιο λάθος ή από την ιδιοσυγκρασία των Ελλήνων, μα επειδή η εγκαθίδρυση του καπιταλισμού στην Ελλάδα είχε να αντιμετωπίσει εξ αρχής αρκετές δυσκολίες.

Η ανομοιογένεια της κοινωνίας, οι διαρκείς συγκρούσεις στο εσωτερικό της, η πολύ ισχυρή ύπαρξη προκαπιταλιστικών δομών ζωής σε μεγάλα κοινωνικά κομμάτια, ο μη αστικοποιημένος τρόπος ζωής κ.ά, δημιουργούσαν και δημιουργούν συνεχώς αναχώματα, όχι απαραίτητα με “πολιτικούς” όρους, στις εκάστοτε κυριαρχικές επιλογές.

οι ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ

στο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Για να σταθούμε στο κομμάτι των συγκρούσεων της ελληνικής κοινωνίας, πρέπει να δούμε πως τόσο ο εμφύλιος, όσο και τα επόμενα χρόνια μέχρι την εξέγερση του πολυτεχνείου δημιούργησαν στην ελληνική κοινωνία ένα βαθύ χάσμα, παράγωγο των όσων είχαν διαμορφωθεί μέσα στα χρόνια και μέσα στο πλαίσιο της ανάπτυξης των επαναστατικών από τη μια μεριά μειώπων, της επίθεσης του καπιταλισμού από την άλλη. Τόσο η κατοχή, ο εμφύλιος όσο και τα μετέπειτα χρόνια των ταξικών - κοινωνικών αγώνων με αποκορύφωμα την εξέγερση του 1973 συμπυκνώνουν βαθιά νοήματα, σίγουρα περισσότερα από την απλή πάλη για ένα κομμάτι ψωμί, τριαντάφυλλα, παιδεία, πατρίδα ή οτιδήποτε άλλο έχει κυριαρχήσει σαν αφήγηση.

Είναι κομμάτια της ιστορίας των εκμεταλλευόμενων μέσα στις πολωμένες φάσεις της εξελικτικής πορείας του καπιταλισμού στο περιβάλλον που αναδύθηκε μέσα και μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο. Τα χνάρια, οι κοινωνικές σχέσεις, το περιβάλλον της ζωής είναι βαθιά διαποτισμένα από τις μνήμες αυτών των αγώνων, των νεκρών τους, των αντιστάσεων, του αισθήματος που επιβιώνει συνεχώς, του αισθήματος του αγώνα. Η ήττα της αριστεράς βρίσκει το Πασοκ, έχοντας χαρτογραφήσει τις κοινωνικές σχέσεις μετά τη Χούντα, να καταφέρνει να ενσωματώσει την πλειοψηφία των αγωνιζόμενων, να ικανοποιήσει σε τεράστιο βαθμό το κοινωνικό φαντασιακό για ελευθερία, δουλειά, δικαιοσύνη, να εγκαθιδρύσει τη δημοκρατία και το ιδιότυπο ελληνικό κράτος πρόνοιας / παροχών.

Όλα αυτά δημιουργούν, τη στιγμή της επίθεσης των αφεντικών στα αντικαπιταλιστικά κινήματα του '60-'70 και της εγκαθίδρυσης του νεοφιλελευθερισμού σε διεθνές επίπεδο, ένα περιβάλλον στην Ελλάδα έντονων αγώνων, ταξικών συσχετισμών και χώρων ενάντια στα μέτρα που σταδιακά προωθούνται στην κατεύθυνση του νεοφιλελευθερισμού.

Ακόμη περισσότερο όταν αυτό γίνεται από μια δεξιά διακυβέρνηση, με χαρακτηριστική περίπτωση τη διακυβέρνηση Μητσοτάκη το '91, όταν στις μαθητικές κινητοποιήσεις σκοτώνεται ο καθηγητής Νίκος Τερπονέρας από παρακρατικούς της δεξιάς στην Πάτρα, υπερασπιζόμενος καταλήψεις μαθητών, και τη μεγάλη απεργία στον ΕΑΣ στην Αθήνα, την ίδια χρονιά, με μαχητικά χαρακτηριστικά και ενάντια στην ιδιωτικοποίηση των δημόσιων μέσων μεταφοράς. Ιδιαίτερα στο χώρο της παιδείας, η έκρηξη μεγάλων κινημάτων είτε στα σχολεία είτε στα πανεπιστήμια είτε από τους εκπαιδευτικούς είναι μόνιμη συνθήκη. Ακόμη, στις εργασιακές σχέσεις, σε ένα κράτος που συνεχώς δίνει λεφτά και παροχές δεν είναι εύκολο να παρθούν μέτρα περικοπών, κλπ, στην κατεύθυνση της αναδιαμόρφωσής τους, καθώς ο συνδικαλισμός είναι κομμάτι του επίσημου κράτους, το οποίο μέχρι την κορυφή του μιλά τη γλώσσα του λαϊκισμού, του σοσιαλισμού και σίγουρα δεν μπορεί τόσο εύκολα να συγκρουστεί, τουλάχιστον αρχικά, με αυτό.

Είναι δεδομένο λοιπόν, πως αυτό το υπόβαθρο των ταξικών αγώνων, με την έντονη παρουσία του αισθήματος του αγώνα που μεταβιβάζεται μέσα στα χρόνια, τη συνεχή ανάπτυξη ριζοσπαστικών γεγονότων και χώρων, δημιούργησε προβλήματα σε μια νεοφιλελεύθερη αναδιαμόρφωση του κράτους, των εργασιακών σχέσεων, του καπιταλισμού εν Ελλάδι.

Η ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΑΛΛΑΓΗ του ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΟΙ “ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ”

Από την άλλη όμως, η εγκαθίδρυση της δημοκρατίας στην Ελλάδα μετά τη μεταπολίτευση, με τον καιρό αρχίζει να χάνει το “σοσιαλιστικό” της προφίλ και με τα χρόνια οι αλλαγές και τομές γίνονται εμφανείς. Μπορεί όχι με τον ίδιο βίαιο τρόπο όπως στην Αγγλία, αλλά σταδιακά το τοπίο αλλάζει και στην Ελλάδα. Το κράτος πρόνοιας αποδομείται, οι εργασιακές σχέσεις ελαστικοποιούνται, η καταστολή αυξάνεται, με αποκορύφωμα τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 και τη σύλληψη της Ε.Ο. “17 Νοέμβρη”.

Ταυτόχρονα, αρχίζει να αναδύεται αυτό που μέσα στα χρόνια της πλαστικής ευημερίας ρίζωνε, δηλαδή ο ατομισμός, το “να τα αρπάξω, να φάω μίζες”, ένα περιβάλλον διαφθοράς, ανομίας που χαρακτηρίζει μεγάλα κομμάτια της κοινωνίας από τη βάση της μέχρι και την κορυφή. Σε μεγάλο βαθμό, οι αγώνες από τους επίσημους εκπροσώπους των εκμεταλλεζόμενων ξεθωριάζουν, καθώς η μορφή του κομματόσκυλου – συνδικαλιστή είναι πανταχού παρούσα. Η ίδια η λειτουργία του κράτους είναι βαθιά διαποτισμένη από τον τυχοδιωκτισμό, τη δουλικότητα, τον ομορτυνισμό, που με τα χρόνια έφτασαν να δημιουργούν προβλήματα σε αλλαγές από τη μεριά της κυριαρχίας ή στην εύρυθμη λειτουργία της “πολιτείας”. Το κράτος πλέον έχει ξεχειλώσει τόσο πολύ που δεν είναι παραγωγικό, οι πολιτικοί είναι όλοι ξεπουλημένοι, το δημόσιο αυτονομείται, με λίγα λόγια το κοινωνικό συμβόλαιο της μεταπολιτευτικής ειρήνης παράγει και τα ανάλογα κοινωνικά πρότυπα, συμπεριφορές, δομές λειτουργίας. Μιλάμε προφανώς από τη μεριά μιας κυριαρχικής αντίληψης για όλα αυτά, βλέποντας πώς έχουν μπει τα επίδικα και πώς διαμορφώνεται το τοπίο μπροστά μας.

ΤΟ ΝΕΟ ΔΟΓΜΑ ΜΗΔΕΝΙΚΗΣ ΑΝΟΧΗΣ Η ΕΠΑΝΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Προκειμένου λοιπόν, εν μέσω της διαρκούς καπιταλιστικής κρίσης να πραγματοποιηθεί η νέα ρύθμιση των κοινωνικών και παραγωγικών σχέσεων, η κυριαρχία έχει εξαγγείλει τη μηδενική ανοχή. Απέναντι στο τι συνθέτει μέχρι τώρα την κοινωνική πραγματικότητα, τον παλιό κόσμο. Και αυτό αφορά τον πόλεμο απέναντι στην ανομία, την επιβολή του νόμου και της τάξης, την παρουσία του κράτους (που μέχρι τώρα είχε αφήσει εστίες ανεξέλεγκτες / μη επαρκούς παρουσίας του) σε κάθε χώρο, σε κάθε πεδίο. Όπου υπάρχει εστία ανομίας θα καταπολεμάται.

Ταυτόχρονα, το κράτος λαμβάνει το ρόλο του ρυθμιστή των πάντων, ξεκινώντας από τον ίδιο τον εαυτό, το πώς λειτουργούσε. Πλέον δεν έχουμε το ιδεολογικό κράτος μπροστά μας που κάνει τα χατίρια στα παιδιά του και χαϊδεύει κεφάλια, που δίνει δουλίτσες και κάνει τα στραβά μάτια παίρνοντας μίζες, αλλά μια κραταιά δημοκρατία που δεν πρόκειται να ανεχθεί τίποτα. Η αναγκαία αλλαγή συμπυκνώνεται στη διεύρυνση της κρατικής παρεμβατικότητας, στο πέρασμα από το κράτος πρόνοιας στο κράτος ασφάλειας, στην καταστολή κάθε απόπειρας αντίστασης, στον έλεγχο του βίου, στη ρύθμιση του κοινωνικού συνόλου.

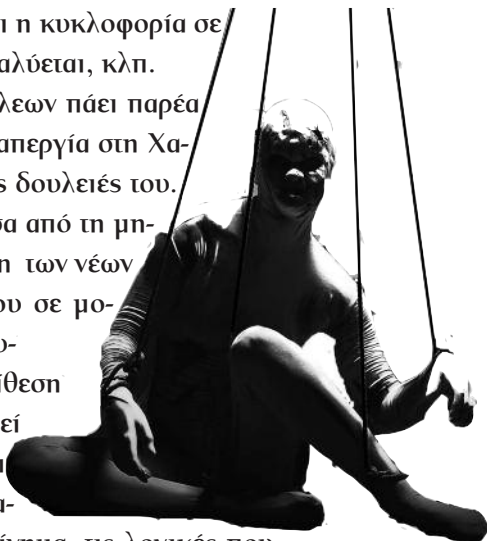
Ο έλεγχος πάνω σε κάθε κομμάτι παραοικονομίας, οποιουδήποτε χώρου ή λειτουργίας είναι παρά και δίπλα στο κράτος θα περνά απαραίτητα από τη συνδιαλλαγή μαζί του και σίγουρα δε θα διασαλεύει το Νόμο και την Τάξη. Έτσι, κηρύσσεται ο πόλεμος στους “εισβολείς” μετανάστες, με την προτροπή να επανακαταλάβουμε τις πόλεις μας, διαξάγεται ο Ξένιος Δίας, το κράτος είναι παντού. Γίνονται αστυνομικές επιχειρήσεις σε καταυλισμούς Ρομά, μπαίνουν στη φυλακή φοροφυγάδες, ελέγχονται λίστες με παλιά σκάνδαλα, πολιτικοί μπαίνουν στη φυλακή (π.χ. ο Τσοχατζόπουλος).

Δίπλα στη διευθέτηση όλων των λογαριασμών με τον παλιό κόσμο, σε πολλές περιπτώσεις ικανοποιώντας το κοινωνικό αίσθημα (σαφέστατα στην περίπτωση του Τσοχατζόπουλου), το κράτος απαιτεί και παράγει. Απαιτεί τις αλήθειες του στο κομμάτι της δημόσιας σφαίρας και παράγει την αντιεξέγερσή του, παράγει τη νέα ταυτότητα του πολίτη. Του πολίτη που σέβεται το Νόμο και την Τάξη, που ξέρει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του που δέχεται την αναγκαιότητα της από κοινού προσπάθειας, που γίνεται ο ίδιος ο ρουφιάνος του διπλανού του, αυτός που επικροτεί τη λεηλασία της ζωής του, που καταλαβαίνει τα λάθη του.

Η φράση του Πάγκαλου “μαζί τα φάγαμε” από τη μία συμπυκνώνει αυτό το αίτημα, την απαίτηση να νιώσει έτσι ο πολίτης, από την άλλη εγκαθιδρύει και τη σχέση ευθύνης - συνεννοχής ως απαραίτητη προϋπόθεση της εμπέδωσης του νέου ρόλου του ατόμου στην κοινωνία και την πολιτεία του. Για την υπαρκτή κατάσταση της οικονομίας δε φταίνε οι διαχειριστές της αλλά ο καθένας, τα ελλείμματα στα ασφαλιστικά ταμεία αποδίδονται ως ευθύνες των φερόμενων ως αναπήρων που χαιρούν επιδομάτων και της καλπάζουσας εισφοροδιαφυγής. Οι χαμηλοί δείκτες παραγωγικότητας στις συχνές απεργίες, η ανεργία στη μαύρη εργασία μεταναστών εργατών, η μειωμένη εμπορική δραστηριότητα στο παραεμπόριο και τη λαθραία εισαγωγή αγαθών.

Για τα κομμάτια που δεν εμπεδώνουν λόγω επιλογής ή τρόπου ζωής τα παραπάνω, αναλαμβάνει η καταστολή. Και αυτό είναι σαφέστατο, ειδικά μετά την κοινωνική εξέγερση του Δεκέμβρη, όπου η επίθεση από μεριάς αφεντικών ήταν και είναι συνεχής, βαθιά και λυσσαλέα. Στο νέο περιβάλλον δεν πρόκειται να γίνουν ανεκτές συγκεκριμένες συμπεριφορές ειδικά όταν αφορούν την οργάνωση, την παρουσία, την δραστηριότητα των από κάτω με όρους αντίστασης. Τα πανεπιστήμια δεν μπορεί να κλείνουν κάθε τρεις και λίγο, γιατί έτσι υποβαθμίζονται, οι απεργίες να κάνουν τον κοσμάκη να χάνει το μεροκάματό του, ο συνδικαλισμός να οδηγεί σε καταλήψεις δημοσίων κτηρίων, να παρακωλύεται η κυκλοφορία σε κάθε πορεία, το κέντρο των πόλεων να διαλύεται, κλπ.

Η φράση περί ανακατάληψης των πόλεων πάει παρά με τις κουκούλες που θα βγούνε, με την απεργία στη Χαλυβουργία που οδηγεί κόσμο να χάνει τις δουλειές του. Η επαναρρύθμιση του κράτους περνά μέσα από τη μηδενική ανοχή. Στόχος είναι η εγκαθίδρυση των νέων συμπεριφορών, η εξάπλωση του ελέγχου σε μοριακό επίπεδο, η κατασκευή της νέας ταυτότητας ώστε να υπάρξει απρόσκοπτα η επίθεση του κεφαλαίου. Και για να πραγματοποιηθεί αυτός ο στόχος, το κράτος πρέπει να είναι από τη μία αμείλικτο, από την άλλη παραγωγικό, στοχεύοντας αρχικά το ίδιο το κίνημα, τις λογικές που κυοφορεί, τους χώρους που δημιουργεί, την αντίσταση στη λεηλασία της ζωής μας.

ο ΡΟΛΟΣ του ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ η ΕΠΙΘΕΣΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ

Η ελληνική περίπτωση παρουσιάζει δυσοίωνες για τους κρατικούς σχεδιασμούς ιδιαιτερότητες οι οποίες αποτελούν συνάμα από μόνες τους βασικούς στόχους της καταστολής. Πρόκειται για το ευρύ και δυναμικό ριζοσπαστικό κίνημα που έχει θεμελιωθεί στον ελλαδικό χώρο, κίνημα το οποίο βρίσκεται κατ' εξακολούθηση στο προσκήνιο του κοινωνικού γίγνεσθαι.

Έχουμε ήδη έρθει σε επαφή με τα πρώτα δείγματα των κρατικών επιλογών απέναντι σε όσους αγωνίζονται. Το στοίχημα της κυριαρχίας για το πώς θα ανταπεξέλθει τόσο κοινωνικά στις οργανιστικές εξεγερτικές εκφράσεις της διάχυτης κοινωνικής δυσαρέσκειας όσο και επικοινωνιακά (η εικόνα της χώρας στο εξωτερικό, η εικόνα του κράτους στο εσωτερικό), ξεπερνώντας την εικόνα του συνονθυλεύματος χημικών και καπνού από πυρπολημένους στόχους που σκεπάζει συνεχώς την ατμόσφαιρα, είναι μεγάλο.

Το διακόβευμα είναι η πολυπόθητη συναίνεση μιας εν βρασμώ κοινωνίας, στην ανελέητη αφαίμαξη που υφίσταται. Και αυτή η συναίνεση πρέπει να παραχθεί με κάθε τρόπο. Από τη μία, με επίθεση σε όσους καθημερινά την δυναμιτίζουν, από την άλλη με το φόβο, τον παραδειγματισμό, την επιβολή της πouxίας, της τάξης και της ασφάλειας. Δεν δημιουργεί καμία έκπληξη η διάθεση στη δημοσιότητα με συνοπτικές διαδικασίες των προσώπων των συλληφθέντων των τελευταίων απεργιακών κινητοποιήσεων. Ταυτόχρονα, το χτύπημα από τις δυνάμεις καταστολής των προσυγκεντρώσεων (κυρίως λαϊκών συνελεύσεων) σε διάφορες περιοχές της Αθήνας ως προληπτικό μέτρο, μας δίνει μια γεύση για την αποφασιστικότητα του κράτους να δείξει τα δόντια του. Οι συλλήψεις των 15 συντρόφων της νυχτερινής αντιφασιστικής περιπολίας στην Αθήνα, ο βασανισμός τους με γροθιές και tazer μέσα στη ΓΑΔΑ φανερώνουν τα πρώτα δείγματα συνέπειας ως προς τις δηλώσεις Δένδια για εξουδετέρωση της παρουσίας και των βίαιων συγκρούσεων μεταξύ των “άκρων”.

Οι αντιστάσεις που ορθώνονται απέναντι στα ρατσιστικά πογκρόμ της αghαστής συνεργασίας ΕΛ.ΑΣ. και Χρυσής Αυγής στοχοποιούνται και διώκονται με ποικίλους τρόπους. Τελευταία απόδειξη του παραπάνω οι 4 συλλήψεις συντρόφων στην Πάτρα μετά από συγκρούσεις με Χρυσασγίτες, παρά την ουδεμία ευθεία σχέση τους με το περιστατικό, οι κατηγορίες που αντιμετωπίζουν για απόπειρα ανθρωποκτονίας (κατηγορία - τομή βάσει των νομικών προηγούμενων τέτοιων υποθέσεων) ο κίνδυνος που υπήρξε για προφυλάκισή τους. Η μηδενική ανοχή, η παρουσία του κράτους, έχει σαφέστατα ως πρώτο στόχο το ριζοσπαστικό κίνημα.

Η ΕΠΙΘΕΣΗ σε ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

Από το 2008 και μετά, η ρητορεία της κυριαρχίας στόχευσε τα πιο μαχητικά κομμάτια, τις επιλογές τους, τις συνδέσεις τους, τις κοινωνικές τους σχέσεις. Εκκινώντας από εκεί η μηδενική ανοχή έχει ως προφανή στόχο να καταστείλει και να ισακίσει όλες τις εκφάνσεις της αντίστασης στη λεηλασία της ζωής μας. Όσο βαθαίνει η εξαθλίωση, όσο περισσότεροι άνθρωποι επιλέγουν μέσα, όπως η έμπρακτη αντιπαράθεση με το κράτος, η συλλογικότητα, η παρουσία στο δρόμο, η διαμαρτυρία, η απεργία. Όσο γίνεται αντιληπτό ότι η κρίση δεν είναι ένα φαινόμενο παροδικό αλλά το νέο περιβάλλον που θα ζούμε, παρατηρούμε να βαθαίνει το ίδιο το περιεχόμενο αλλά και οι μορφές της αντίστασης. Από τις συνελεύσεις σε γειτονιές, τις αντιφασιστικές δράσεις, τις απεργίες, την υπεράσπιση του ρεύματος, του νερού, τα κοινωνικά ιατρεία και σχολεία, τις απαλλοτριώσεις, τα σαμποτάζ, τις εκδηλώσεις αλληλεγγύης, τις επιθέσεις, τις οδομαχίες, διαφορετικά κομμάτια που πλήττονται, με σαφώς διαφορετικό βαθμό εμπειρίας, συμμετοχής, συναντιούνται και μάχονται.

Η μηδενική ανοχή είναι αυτό που ορθώνεται σαν κρατική επιλογή μπροστά μας, απέναντι στην συνεχή ριζοσπαστικοποίηση των αγώνων. Αρχικά οι πιο επιθετικές επιλογές παρουσιάζονται συνεχώς ως συμπεριφορές κομματιών που δεν έχουν καμία σύνδεση με την υπόλοιπη κοινωνία, αν δεν την εκθρεύονται κιόλας. Στη συνέχεια το σύνολο όλων των κινηματικών δομών στοχεύονται καθώς δημιουργούν πρόβλημα στην προσπάθεια να ξεφύγουμε από την κρίση, μη δίνοντας τον απαραίτητο χώρο να συνεχίζεται απρόσκοπτα η καπιταλιστική δραστηριότητα.

Βλέπουμε συνεχώς τον τρόπο που το κράτος διαχειρίζεται κάθε παράδειγμα. Στις Σκουριές Χαλκιδικής μιλά για το φρένο που βάζουν οι κάτοικοι στην ανάπτυξη του τόπου τους και στο δικαίωμα για εργασία άλλων συντοπιτών τους. Στη Χαλυβουργία στοχεύει την ίδια την πάλη ως το αίτιο των απολύσεων. Στις επιθέσεις σε κρατικούς και καπιταλιστικούς στόχους, στις πορείες, στις απεργίες, μαζί με την ρητορική περί υποβάθμισης, παραεμπορίου και μεταναστών, βρίσκει την αιτία για την έλλειψη διάθεσης επενδύσεων και τη μη εύρυθμη λειτουργία του κέντρου της μητρόπολης της Αθήνας. Ακόμη ότι κάθε επιθετική επιλογή εκθρεύεται την απόπειρα να δείξει η χώρα καλό πρόσωπο προσελκύνοντας και τα ανάλογα κεφάλαια από το εξωτερικό που θα βοηθούσαν την ανάπτυξη.

η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ του ΑΝΑΡΧΙΚΟΥ / ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ η ΘΕΑΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ των ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Για το ίδιο το αναρχικό / αντιεξουσιαστικό κίνημα, η άνοδος της καταστολής είναι ραγδαία. Τα τελευταία χρόνια εκατοντάδες συντρόφων έχουν οδηγηθεί στη φυλακή, με προφυλάκιση ή μόνιμη ποινή. Ταυτόχρονα, σε κάθε περίπτωση, η εισβολή βαριών εγγυήσεων είναι άλλο ένα μέτρο από μεριάς κράτους. Η στοχοποίηση των χώρων του κινήματος συντελείται αρχικά αναιρώντας την κοινωνική τους υπόσταση μέσω της παρουσίας τους στο θεαματικό πεδίο ως χώρων ανομίας, ως χώρων που εκθρεφούνται τον φορολογούμενο, χώρων που προτάσσουν την ατομική επιλογή, χώρων που στερούν χρήματα από τη δημόσια περιουσία, εν τέλει τόπων που το ζητούμενο είναι να πιηθούν από τον κυρίαρχο λόγο και πρακτική και να επανέρθουν στην νομιμότητα.

Η περίπτωση της κατάληψης Δέλτα στη Θεσσαλονίκη, η ίδια η θεαματική διάσταση της αστυνομικής επιχείρησης και η αντίστοιχη δήλωση του Δένδια είναι χαρακτηριστικά. Η εισβολή πραγματοποιήθηκε από πάνοπλους εκαμίτες, βιντεοσκοπήθηκε και σκηνοθετήθηκε με χαρακτήρα ταινίας δράσης, συνοδεύοντας τη ρητορεία περί άμεσης προτεραιότητας στην επίλυση και αντιμετώπιση της ανομίας και των εστιών της. Η επίδειξη της επιχειρησιακής δυνατότητας της αστυνομίας, η ίδια η παραγωγή έργου που έχει μπει στο προσκήνιο, η άμεση επέμβαση, η εικόνα όλων αυτών είναι το κομμάτι της εικόνας που θα διαχειριστεί το ίδιο το κράτος.

Στόχος είναι τόσο ο εκφοβισμός, όσο και ο κατακερματισμός της πραγματικότητας σε τηλεοπτικές στιγμές από γεγονότα που ούτε κάποιος πρωταγωνιστεί, ούτε τα γνωρίζει ακριβώς. Ταυτόχρονα μέσω όλης αυτής της διαδικασίας, επικυρώνεται η πιο συντηρητική απόληξη του αισθήματος ανασφάλειας, επιβεβαιώνοντας την ανάγκη της ύπαρξης νόμου, τάξης, αστυνομίας, ελέγχου και διαποτίζοντας το κοινωνικό σύνολο με την εικόνα της αστυνομικής παρουσίας, της στρατιωτικοποίησης και του συνεχούς ελέγχου.

Κομβικότερο ρόλο από ποτέ, στη μεταπολιτευτική τουλάχιστον Ελλάδα, έρχεται να παίξει η παρακρατική πτέρυγα ενδεδυμένη πια τον μανδύα υπολογίσιμης κοινωνοβουλευτικής συνιστώσας με χαρακτηριστικά που επιχειρεί να κοινωνήσει ως λαϊκού κινήματος. Η Χρυσή Αυγή κατάφερε να αποτελέσει τον μοναδικό και αδιαφιλονίκητο πόλο συσπείρωσης των ακροδεξιών και, σε κάποιες περιπτώσεις, γενικώς αντιδραστικών αντανakλαστικών που σε μεγάλο βαθμό βρίσκονταν στην αφάνεια για χρόνια. Με όχι και τόσο προσεκτική, τελικά, συγκάλυψη του ναζιστικού της χαρακτήρα και λόγου, πλασαρίστηκε σαν το κόμμα των αδιάφθορων και “καθαρών” νεαρών με ιδανικά, μόνος καημός των οποίων είναι η ευημερία και μακροήμερευση του ελληνικού γένους. Ο άφθονος και ανεμπόδιστος αντιμνημονιακός λόγος, το δριμύ κατηγορώ που εξαπέλυσαν ενάντια στο βαθιά διεφθαρμένο και εθνοπροδοτικό δημοκρατικό / αριστερό status quo, δεν άργησαν να τους κατατάξουν μιντιακά σαν ριζοσπάστες, οργισμένους πολέμιους του σύγχρονου ελληνικού πολιτικού γίγνεσθαι. Μια θέση από την οποία θα μπορούν με ευκολία να παίξουν το ρόλο τους στην επερχόμενη απόπειρα ολικής κοινωνικής ρύθμισης.

Ορμώμενοι από τη θέση πως πρωταρχική θέληση της κυριαρχίας αποτελεί η εθνική ομοψυχία και αγκίστρωση στο άρμα της εθνικής σωτηρίας, μπορούμε με σχετική ασφάλεια να συμπεράνουμε πως η προώθηση της Χ.Α. από το βαθύ κράτος - προαγωγό της σκοπεύει στην ισχυροποίηση, αφ' ενός των εθνοκεντρικών αναλύσεων που αναπαράγονται στην πολιτική αρένα, αφ' ετέρου στην πρόκληση συρράξεων μεταξύ των φερομένων στην ορολογία της κυριαρχίας, ως άκρων. Σε δεύτερο χρόνο η απονοματοδότηση αυτών με τελικό νικητή τη μεσοβέζικη οδό της ψευδοσυμμετοχικής φιλελεύθερης διαχείρισης. Με λίγα λόγια, εξουδετερώνοντας το νόημα των ποικίλων και δυναμικών κινήσεων από πλευράς ετερόκλητων κοινωνικών κομματιών ενάντια στους φασίστες και τη δράση τους, το καθεστώς αποκτά χώρο να αναπαράγει την αναγκαιότητα για ένα σιβαρό κράτος δικαίου - ελεγκτή και κριτή όλων των πτυχών της καθημερινότητας.

Από την άλλη, η δράση της ίδιας της Χ.Α., υπερπροβαλλόμενη από τα καθεστωτικά μέσα, άλλες φορές με επιφύλαξη και άλλες με καθαγιαστικά σχόλια, έρχεται να εμπλακεί με την εφαρμογή της μηδενικής ανοχής με απόλυτα ευθύ τρόπο. Μπορούμε να αναγνώσουμε πολλαπλή φύση στο παραπάνω. Η Χ.Α. ως κόμμα με προφίλ “νόμος και τάξη”, εντοπίζει κενά στην εφαρμογή του νόμου και εμφανίζεται να τα καλύπτει με τρόπο που στο μέσο τηλεθεατή φαντάζει απόλυτα ωμός, θέτοντας ζητήματα σε κοινωνικό επίπεδο που χρήζουν κρατικής παρέμβασης.

Άρση συνεπαγωγή, πρώτον, η ικανοποίηση των πλέων ακροδεξιών κομματιών της κοινωνίας και η εμφάνιση των ιδίων ως κόμμα ευθέων, άμεσων και “ντόμπρων” λύσεων. Δεύτερον, η φρίκη στη θέα βίας και αντιδημοκρατικότητας από τον μέσο έλληνα και η ευκαιρία από πλευράς κράτους ανάδειξης της ανάγκης για ισχυρή και αδιάσπαστη αστυνόμευση ως δημοκρατική απάντηση στην ανομία – αυτιονότητα εναλλακτική στην φασιστική βία. Κλίμα τρόμου καλλιεργείται στον προοδευτικό παρατηρητή, που απειλείται από τη φασιστική δράση, η οποία, εν τέλει, αποτελεί και η ίδια έκφανση ανομίας προς πάταξη.

Με άλλα λόγια, η κοινωνία έρχεται αντιμέτωπη με μια διπολική επιλογή: δημοκρατικά γκλόπ ή φασιστικά ρόπαλα, με αναντίρρητο νικητή το κράτος και τη δημοκρατία αλλά και θετικά προσημασμένες απολαβές και για τους δύο. Ας μην αφήνουμε κατά μέρος άλλωστε το συμφέρον της κεντρικής εξουσίας στον ίδιο τον εισοδισμό της Χ.Α., στην ύπαρξη ενός μικρού στρατού ως πειθαρχημένη παρακρατική εφεδρεία και όχι μόνο. Οι οργανωτικές κατευθυντήριες από δυσμιάς υπογραμμίζουν την αναγκαιότητα ύπαρξης εθελοντικών δομών κοινοτικής ασφάλειας, περιπολίας και ρουφιανιάς (βλέπε neighborhood watch στις Η.Π.Α.), οι οποίες αν αναπαραχθούν από το εδώ κράτος σίγουρα θα επανδρωθούν από τους πυρήνες των φασιστών. Ανάλογες δηλώσεις - προοικονομίες του παραπάνω δεν έχουν λείψει κατά καιρούς. Μόνο βέβαιο, η ολοένα και αμεσότερη εργαλειακή χρήση του έμφυχου δυναμικού της Χ.Α. σε ευθύτερα από ποτέ κατασταλτικά σχήματα, είτε ως το μακρύ χέρι της πέμπτης φάλαγγας, είτε ως επίσημα θεσμιζόμενο σώμα επιτήρησης και αποκατάστασης της τάξης.

η ΕΠΙΘΕΣΗ στους ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ - τα ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ο “ΞΕΝΙΟΣ ΔΙΑΣ”

Στο πρόσωπο των μεταναστών το κράτος έχει δημιουργήσει έναν εσωτερικό εχθρό που καλείται να αντιμετωπίσει. Η ρητορική όσον αφορά τη μετανάστευση είναι αυτή της αντιμετώπισης ενός φαινομένου που πλέον για μεγάλα κομμάτια στοχοποιείται σαν η αιτία όλων των προβλημάτων. Η ύπαρξη των μεταναστών, οι συνθήκες διαβίωσής τους, η παρουσία τους, η καθημερινότητά τους, η εργασία τους βρίσκονται στο στόχαστρο από τον κυρίαρχο λόγο εδώ και δεκαετίες. Το κράτος θερίζει στο επίπεδο των ρατσιστικών αντανakλαστικών ότι έσπερνε τόσα χρόνια. Και όταν κομμάτια των από κάτω βρίσκονται σε τέτοια θέση, δεν μπορεί παρά να βιώσουν πρώτα την καταστολή. Μάλιστα, για τους μετανάστες, η επίθεση αυτή συντελείται με ολικούς όρους, καθώς το κράτος θέτει ένα εθνικό ζήτημα αντιμετώπισης της μετανάστευσης, τοποθετώντας την επαρκή και αποτελεσματική αντιμετώπισή της μετανάστευσης ως εθνικό ζήτημα δίπλα στην ανοικοδόμηση της οικονομίας.

Πάνω σε αυτήν την έννοια της αντιμετώπισης, το κράτος επιβεβαιώνει το ρόλο του ως επαρκούς και ικανού να παράγει έργο. Μέσα από την καταστολή, τη φυλάκιση, τα πογκρόμ στους μετανάστες, τη συνεχή αστυνόμευση, τις συλλήψεις και τις απελάσεις, δείχνει πως όλα είναι ζήτημα πολιτικής βούλησης δίνοντας το στίγμα προς όλους τους αποδέκτες. Λέγοντας ουσιαστικά, πως ακόμη και αυτό το μείζον για το κράτος θέμα μπορεί να αντιμετωπιστεί. Βέβαια, αυτό θα γίνει πάνω στα σώματα των ίδιων των μεταναστών.

Ένα δεύτερο ζήτημα είναι πραγματικά το τι κάνει με τους μετανάστες. Έχοντας μεγάλα κομμάτια μεταναστών να ζουν μέσα στις πόλεις, έχοντας δηλαδή κομμάτια ανθρώπων που ζουν σε καθεστώς παρανομοποίησης, το κράτος πρέπει να αποκτήσει τον έλεγχο για το πού κινούνται, πού μαζεύονται, τι κάνουν, τι δραστηριότητες αναπτύσσουν. Η αστυνόμευση, η καταγραφή, ο έλεγχος των μεταναστών είναι το πρώτο κομμάτι ενός ελέγχου σε φτωχοποιημένα κομμάτια των από κάτω. Η συνθήκη της συνύπαρξης μεταναστών και ντόπιων, η πιθανότητα σύνδεσής τους και μέσω κοινωνικών αγώνων, η ανάπτυξη κοινωνικών δομών αυτοπροστασίας και αλληλεγγύης, η μαχητική και διεκδικητική παρουσία των μεταναστών για τους ίδιους τους τους εαυτούς δεν μπορεί παρά να αποτελεί ένα εφιαλτικό σενάριο για το κράτος, ειδικά όταν μιλάμε για ένα εργατικό δυναμικό που πρέπει συνεχώς να ζει κάτω από τη συνθήκη που θέτει η κυριαρχία.

Πάνω στην καταστολή και τον έλεγχο των μεταναστών, το κράτος μπορεί να βγάλει στο δρόμο την αστυνομική του δύναμη, δίπλα στον “πολίτη” που είναι έτοιμος λόγω της ανασφάλειας που νιώθει να δεχτεί την αστυνομοκρατία. Ταυτόχρονα με το τι κάνει με τους μετανάστες, το κράτος επιβάλλει την παρουσία του στρατού του, αναπτύσσοντας μέσω της συμμετοχής που καλείται να έχει ο καθένας στην αντιμετώπιση των φαινομένων (όπως ορίζεται κυραρχικά η μετανάστευση) τη σχέση σύμπραξης ντόπιων με το κράτος απέναντι σε ό,τι μοιάζει απειλή. Και σε ένα δεύτερο βαθμό καθορίζοντας πως έτσι πρέπει να είναι τα πράγματα στους δρόμους, τους δημόσιους χώρους. Επιτίθεται ουσιαστικά και στην ίδια τη δυνατότητα της αλληλεγγύης σαν σχέση στις γειτονιές και την καθημερινότητα, οριοθετώντας το χώρο του.

Χαρτογραφώντας την ίδια την πόλη, τις κινήσεις κοινωνικών κομματιών, δημιουργώντας μια συμμαχία με αντιδραστικά κομμάτια το κράτος μπορεί συνεχώς να βρίσκει τρόπους να επεμβαίνει και να πειραματίζεται εκτείνοντας την καταστολή σε ακόμη περισσότερα πεδία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το γεγονός πως ο Ξένιος Δίας

αφορούσε επιχειρήσεις στα σπίτια μεταναστών, σε καταλήψεις που είχαν κάνει, σε γειτονιές που μένουν μαζικά. Η επιτήρηση δεν μπορεί να σκοπεύει παρά να έχει συνεχώς ένα τεράστιο εύρος πληροφοριών, αποκωδικοποιώντας την εκάστοτε διαμορφωμένη κατάσταση και δίνοντας τη δυνατότητα καίριων επεμβάσεων.

Τόσο τα στρατόπεδα συγκέντρωσης όσο και ο ίδιος ο Ξένιος Δίας και κάθε τέτοια επιχείρηση έχουν και μία ακόμη πτυχή. Ποσοτικοποιούν το αποτέλεσμα της καταστολής, με νούμερα προσαγωγών και συλλήψεων που επικυρώνουν το ορθό της κρατικής ενέργειας. Ακόμη, επιβάλλουν τη φυλάκιση, την αστυνομική παρουσία σαν δεδομένες συνθήκες. Στα στρατόπεδα συγκέντρωσης το κράτος μπορεί πλέον να έχει τόπους όπου ορίζει το ίδιο από την αρχή μέχρι το τέλος το καθεστώς της ύπαρξης των μεταναστών. Είναι η χωρική απόληξη της συνθήκης παρανομίας και αιχμαλωσίας που έχει επιβληθεί στους μετανάστες. Ένας χώρος περικλειστος, μακριά από το βλέμμα της υπόλοιπης κοινωνίας, η οποία σαν επιλογή δεν έχει παρά να δεχτεί τη φυλάκιση και τη μπατοσκοκρατία σαν τα πλέον αποτελεσματικά εργαλεία.

ΠΕΡΑ από τα ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: ο ΡΟΛΟΣ και η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ του ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Σκιαγραφίσαμε, στα παραπάνω, το δόγμα της μηδενικής ανοχής σαν μια τεχνολογία εξουσίας που δεν ασκείται με κάθετο τρόπο αλλά έχει σαν στόχο της τη διάχυση σε όλο το φάσμα των κοινωνικών σχέσεων. Η διαλεκτική της ανομίας από τη πλευρά του κράτους οριοθετεί το εκάστοτε πρόβλημα (ζεφύρι, πανεπιστήμια, φοροδιαφυγή) προτείνοντας ταυτόχρονα τον εαυτό του σαν λύση. Ουσιαστικά, σε κάθε κοινωνικό χώρο και διεργασία, το κράτος πρέπει να αποκατασταθεί σαν ο μοναδικός παράγοντας αλήθειας και αυτό περνάει μέσα από τη μηδενική ανοχή.

Παρ' όλα αυτά, δε θα έπρεπε να θεωρούμε ότι το δόγμα αυτό και η διαλεκτική που το συνοδεύει αποσκοπούν σε ορατά και από-τη-μια-στιγμή-στην-άλλη αποτελέσματα. Ο μακροπρόθεσμος στόχος είναι η διάπλαση μιας συνείδησης ως προς το τι είναι επιτρεπτό και τι όχι μέσα σε ένα περιβάλλον δημοκρατικής πυγμής. Για παράδειγμα, ένα μέτρο που αφορά τη πραγματοποίηση διαδηλώσεων μόνο μετά από σχετική αδειοδότηση από την αστυνομία δεν αποτελεί από μόνο του το ζητούμενο. Αλλά πολύ περισσότερο η από τα πριν σταδιακή κοινωνική απονομιμοποίηση των πορειών που δεν έχουν άδεια. Η εμπέδωση από το κοινωνικό σύνολο ότι το να κατέβεις στο δρόμο χωρίς άδεια είναι αδύνατο, παράλογο, αδιέξοδο και τελικά ενάντια στο ίδιο το συμφέρον της κοινωνίας. Το στοιχείο για τη κυριαρχία είναι ο επανακαθορισμός των κοινωνικών σχέσεων σε τέτοιο βαθμό που τα κίνητρα των διαφόρων τάσεων, συμπεριφορών και διεργασιών να είναι σαφώς ορισμένα από τα πριν.

Η σκοπιά από την οποία καταπιαστήκαμε με τα συγκεκριμένα ζητήματα στη μπροσούρα που κρατάς στα χέρια σου δε στοχεύει σε καμία περίπτωση στη καλλιέργεια οποιασδήποτε φοβικότητας ως προς τις δυνητικότητες που ενδεχομένως σκιαγραφούνται. Ως συλλογικότητα που έχουμε πάρει σαφή θέση στον κοινωνικό-ταξικό πόλεμο, θεωρούμε αναπόσπαστο κομμάτι του την ανίχνευση των κινήσεων του εχθρού. Τόσο για να διευρύνουμε το αναλυτικό - θεωρητικό μας οπλοστάσιο όσο και να καταρτίσουμε στρατηγικές που θα επιφέρουν πλήγματα και θα βοηθήσουν στον αγώνα για τη κοινωνική απελευθέρωση.

Η μηδενική ανοχή αποτελεί μια στρατηγική για την κυριαρχία που στη τωρινή συγκυρία της κρίσης επιχειρεί να εγκολπώσει συνολικά χαρακτηριστικά και αποσκοπεί σε συνολικά αποτελέσματα. Βρίσκεται στην εμπροσθοφυλακή. Ένα μεγάλο κομμάτι που μας απασχόλησε και συνεχίζει να απασχολεί είναι η άρθρωση των κινηματικών απαντήσεων - αντιτάσεων απέναντι σε αυτή την εκπεφρασμένη επίθεση. Αν είναι να μιλήσουμε με όρους στρατηγικής τότε διακρίναμε δύο άξονες πάνω στους οποίους πρέπει να πατήσουμε:

Αρχικά, αναγνωρίζοντας ότι δεν εφορμούμε από καμία στατική αντίληψη περί των κοινωνικών δρώμενων, θεωρούμε ότι είναι επιτακτικότερο από ποτέ το αναρχικό - αντιεξουσιαστικό κίνημα να απλώσει την παρεμβατικότητά του σε ολόένα και περισσότερα πεδία του κοινωνικού. Δεν επικαλούμαστε καμία μεγαλεπίβολη στρατηγική περί κοινωνικών συμμαχιών, ούτε φυσικά βλέπουμε τους εαυτούς μας δίπλα σε κοινωνικά κομμάτια που κινούνται σε αντιδραστική κατεύθυνση. Όμως διαβλέπουμε ότι μέσα στις συνθήκες τις κρίσης που ζούμε υπάρχουν μεγάλες και ορατές δυναμικές με το παιχνίδι να παίζεται στις συνειδήσεις και στις σχέσεις των ανθρώπων. Τα όποια επιμέρους ξεσπάσματα ή εστίες αγώνα δεν αποτελούν παρά κομμάτια ενός συνεχούς που αν δεν συνδεθούν μεταξύ τους στη βάση απελευθερωτικών περιχομένων τότε θα παραμείνουν μερικότητες πίσω από τις οποίες θα “τρέχουμε” συνεχώς συντηρώντας ένα αίσθημα καρτερίας που μας τρώει τα σωθικά.

Τα περιεχόμενα που βάζουμε μπροστά στα πεδία παρέμβασής μας θα πρέπει να αρνούνται κάθε τι προκατασκευασμένο και νοσηματοδοτημένο από τα πάνω. Αν βρισκόμαστε για παράδειγμα συμμετοχοί σε ένα εγχείρημα κοινωνικού ιατρείου τότε τα νοήματα που προτάσσουμε θα πρέπει να έχουν να κάνουν με την αμφισβήτηση τόσο του ρόλου της ιατρικής όπως της έχει αποδοθεί από τους κυρίαρχους όσο και του διαχωρισμού ανάμεσα σε γιατρό και ασθενή για να αναφέρουμε κάποια από αυτά. Γενικά μιλώντας, στόχος μας πρέπει να είναι σε οποιονδήποτε κοινωνικό χώρο και διεργασία βρισκόμαστε, τα νοήματα να παράγονται από τους ίδιους τους από κάτω, τους εκμεταλλευόμενους. Με γνώμονα τη σύναψη σχέσεων που δεν θα διαμεσολαβούνται από προκαθορισμένους ρόλους, εικόνες, εμπορεύματα αλλά θα χαρακτηρίζονται από αλληλεγγύη, ισότητα και αντιεραρχία.

Κλείνοντας, δεν πιστεύουμε σε κανένα ντετερμινισμό που αναθέτει την αρμοδιότητα της επανάστασης σε συγκεκριμένα υποκείμενα ούτε σε μεταμοντέρνες φλυαρίες που βλέπουν το τέλος της ιστορίας αλλά ούτε και ότι το “μυστικό” για την απελευθέρωση βρίσκεται στη τάδε ή τη δείνα οργανωτική δομή. Για μας η πιο ειλικρινής αφετηρία αγώνα βρίσκεται στο ίδιο το άμεσο βίωμα. Από την ανεξίτηλη ανάνηψη της τιμωρίας στις απόπειρες διαφυγής μας από τη σχολική καταπίεση μέχρι την ωματική και ψυχική καταρράκωση στα κάτεργα της μισθωτής εργασίας δεν μπορούμε παρά να αντιπαραβάλουμε το χαμόγελο πίσω από τη κουκούλα και μπροστά στη μυρωδιά μιας καμμένης τράπεζας, την αμοιβαία αποφασιστικότητα μπροστά στην υπεράσπιση των συντρόφων μας, την εκστατική χαρά της συλλογικής επανάκτησης των ζωών μας.

Τίποτα αμαχητί, τίποτα χωρίς και το δικό τους κόστος

Για την κατάργηση των τάξεων, των διαχωρισμών και των ρόλων που μας προσέδωσε και μας επέβαλε η κυριαρχία

I WILL NOT REBEL OR STAND UP AGAINST ANY AUTHORITY,
 I WILL KEEP CONSUMING ENDLESSLY,
 I WILL CONSUME EVEN MORE IN A RECESSION THAT I DIDN'T
 PRODUCE BECAUSE I AM TOLD I NEED TO GET THE ECONOMY
 BACK ON TRACK,
 I WILL CONTINUE TO BELIEVE EVERYTHING THE MEDIA PORTRAYS
 I WILL OBEY AND ACCEPT ALL POLITICAL REGULATIONS EVEN
 THOUGH I DIDN'T VOTE ON THEM,
 I WILL CONTINUE TO WORK LONGER HOURS AND ACCEPT HIGHER
 DOMESTIC BILLS,
 I WILL CONTINUE TO BE BRAINWASHED BY THE FALSE NEEDS
 THAT ADVERTISING PRESENTS ME,
 I WILL NOT PROTEST IN ANY FORM,
 I WILL CONTINUE TO ACCEPT WARS AND POVERTY,
 I WILL CONTINUE TO BE GOVERNED BY A RICH MINORITY AND
 AND WILL ACCEPT CORRUPTION,
 I WILL CONTINUE TO BELIEVE THAT I CANNOT MAKE A CHANGE,
 I WILL CONTINUE TO SUPPRESS TRUE CHARACTERISTICS OF MYSELF
 I WILL CONTINUE TO LIVE IN THE MATERIALISTIC SOCIETY
 SO THAT I FIT INTO THE MATERIALISTIC SOCIETY,
 I WILL NOT STAND UP FOR WHAT I KNOW IS RIGHT,
 I WILL CONTINUE TO ARGUE THAT THIS IS JUST THE WAY IT IS,
 I WILL CONTINUE TO DO WHAT I'M TOLD.

SIGNED: you?.....

συλλογικό ερχειρίημα λόγων και δράσης, Πέρασμα
 από το κατελιμμένο Μαραγκαπούλεα, Γαύναρη 102

